

Carta pastoral del 2-X-2011

En la data en què es commemora la Fundació de l'Opus Dei, Mons. Xavier Echevarría s'adreça als fidels de la Prelatura a través d'una extensa carta, en la qual tracta alguns aspectes de la formació per a la vida espiritual i la nova evangelització.

23/10/2011

SUMARI

FORMACIÓ PER A LA NOVA EVANGELITZACIÓ

Com els primers cristians

Necessitat i importància de la
formació

Llibertat, docilitat, sentit de
responsabilitat

FORMACIÓ HUMANA

Temprança

Fortalesa

To humà

El to humà dels ministres sagrats

FORMACIÓ ESPIRITUAL

Identificar-se amb Jesucrist

Els mitjans

El Sagrament de la Reconciliació

Esperit d'iniciativa i docilitat

Humilitat i prudència en impartir la direcció espiritual

La formació litúrgica

La litúrgia de la Paraula

La litúrgia eucarística

FORMACIÓ EN LA DOCTRINA
CATÒLICA

Fidelitat al Magisteri i llibertat en els afers opinables

FORMACIÓ PER A L'APOSTOLAT

Apostolat personal d'amistat i confidència

Apostolat de la família i amb la joventut

Apostolat i cultura

FORMACIÓ PROFESSIONAL

Treball i unitat de vida

Rectitud d'intenció

Esponaneïtat apostòlica

Estimats, que Jesús em guardi les
filles i els fills,

1. Des del mandat apostòlic rebut del Senyor (cf. *Mt* 28, 19-20), l'Església no ha cessat d'evangelitzar. Ha donat molt de fruit en el transcurs dels segles: per la gràcia de Déu, també l'Obra i cadascun dels seus fidels. Com en altres èpoques, també ara s'està desenvolupant en molts ambients un fort procés de descristianització que comporta pèrdues molt greus per a la humanitat. Déu ha enviat sempre a l'Església sants que, amb la paraula i amb l'exemple, han sabut reconduir les ànimes a Crist. Com ha escrit el papa Benet XVI en l'encíclica sobre

l'esperança, el cristianisme no és només una "bona notícia", una comunicació de continguts, sinó una comunicació que comporta fets i canvia la vida [1] .

M'aturo ara en alguns aspectes d'aquesta formació per a la nostra vida espiritual i per prendre part en la "nova evangelització", com la va definir el beat Joan Pau II.

El 1985, el primer successor del nostre Pare ens va dirigir una carta pastoral, movent-nos a participar molt activament en aquest apostolat, insistint en la necessitat de esmerçar-nos en la formació personal i en l'extensió d'aquesta tasca a les ànimes.

També Benet XVI guia ara els cristians per aquestes mateixes sendes. La recent creació del Pontifici Consell per a la promoció de la nova evangelització [2] és una mostra d'aquest interès. Tots ens

sentim interpel·lats per les seves paraules en la recent Jornada Mundial de la Joventut, quan animava els joves **a donar testimoniatge de la fe en els més diversos ambients, fins i tot allà on hi ha rebuig o indiferència. No es pot trobar Crist i no donar-lo a conèixer als altres. Per tant, no us guardeu Crist per a vosaltres mateixos. Comuniquen als altres l'alegria de la vostra fe. El món necessita el testimoniatge de la vostra fe, necessita certament Déu [3] .**

FORMACIÓ PER A LA NOVA EVANGELITZACIÓ

Com els primers cristians

2. Com l'Obra ha vingut al món precisament per recordar la crida universal a la santedat i a l'apostolat, sant Josepmaria afirmava que ***la manera més fàcil d'entendre l'Opus Dei és pensar en la vida dels***

***primers cristians. Vivien
profundament llur vocació
cristiana; buscaven seriosament
la perfecció a la qual estaven
cridats pel fet, senzill i sublim, del
Baptisme. No es distingien
exteriorment dels altres ciutadans
[4] .***

En la Pentecosta, el Paràclit va impulsar els Apòstols i els altres deixebles a evangelitzar, revifant en les seves ments els ensenyaments de Jesucrist. Només cal llegir els escrits del Nou Testament, per comprovar com una de les primeres ocupacions dels Dotze era plantar la llavor de la fe i nodrir-la amb els seus ensenyaments, de paraula i per carta. La tasca pacient de formació que el Senyor va fer amb els Apòstols durant tres anys, perllongada sense pauses per ells i els seus col·laboradors, amb l'assistència de l'Esperit Sant, va transformar el món antic fins a fer-lo cristià.

Necessitat i importància de la formació

3. Sant Josepmaria va impulsar a tots a adquirir i a millorar constantment la pròpia formació cristiana, pressupost indispensable per créixer en intimitat amb Jesucrist i donar-lo a conèixer a altres ànimes. *Discite benefacere* (Is 1, 17), apreneu a fer el bé, repetia amb paraules del profeta Isaïes, ***perquè és inútil que una doctrina sigui meravellosa i salvadora, si no hi ha homes capacitats que la portin a la pràctica [5]*** . Des dels seus primers passos com a sacerdot, va dedicar moltes energies a formar doctrinalment les persones que s'acostaven a la seva tasca pastoral; després, amb el desenvolupament de l'Opus Dei, va intensificar aquesta dedicació i disposà els mitjans necessaris per donar continuïtat a la tasca formativa, en primer lloc dels seus fills, però també de les

innombrables persones —homes i dones, joves i gent madura, sans i malalts—, que es mostraven disposats a acollir en les seves ànimes aquest missatge.

El nostre Pare considerava cinc aspectes de la formació: humà, espiritual, doctrinal-religiós, apostòlic i professional. Afirmava que un home, una dona , ***es va fent a poc a poc, i mai no arriba a fer-se del tot, a realitzar en si mateix tota la perfecció humana de què la naturalesa és capaç. En un aspecte determinat, pot fins i tot arribar a ser el millor, en relació amb tots els altres, i potser a ser insuperable en aquesta activitat concreta natural. Tanmateix, com a cristià el seu creixement no té límits [6] .***

En tot allò humà, si ens examinem amb sinceritat, descobrim de seguida que necessitem perfeccionar el

nostre caràcter, el nostre capteniment, adquirint i millorant les virtuts humanes que constitueixen el suport de les sobrenaturals. El mateix passa en la formació espiritual, ja que sempre hi ha la possibilitat de progressar en les virtuts cristianes, especialment en la caritat, que és l'essència de la perfecció.

En l'aspecte doctrinal-religiós, també el nostre coneixement de Déu i de la doctrina revelada pot créixer i cal que ho faci: per conformar millor amb els misteris de la fe la nostra intel·ligència, la nostra voluntat i el nostre cor, i assimilar-los amb major profunditat.

L'apostolat, al seu torn, és ***un mar sense ribes***, i cal preparació per anunciar l'amor de Crist en ambients nous i en més països. Aquest era el programa de sant Josepmaria des dels començaments, com apareix en

un autògraf dels primers anys de l'Obra: conèixer Jesucrist. Fer-lo conèixer. Portar-lo arreu. ***El prestigi professional, que és justament el teu ham de pescador d'homes [7]***, per estendre el regnat de Crist — present ja en la seva Església— en la societat.

El panorama és tan vast que mai no podrem dir: ja estic format!
Nosaltres mai no en diem prou. La nostra formació no acaba mai: tot allò que heu rebut fins ara — explicava el nostre Pare— és fonament per al que vindrà després [8].

Llibertat, docilitat, sentit de responsabilitat

4. La identificació amb Jesucrist requereix la lliure cooperació humana: «El qui et va fer sense tu, no et justifica sense tu» [9]. Aquesta correspondència personal juga un paper imprescindible, però on no

arriba la criatura arriba la gràcia de Déu . ***El Senyor ens ha deixat amb llibertat, que és un bé molt gran i l'origen de molts mals, però també és l'origen de la santedat i l'amor [10]*** . Origen de l'amor: només els éssers lliures són en condicions d'estimar i ser feliços. Difícilment creix l'amor on impera la coacció. I no hi ha fidelitat sense la decisió lliure i ferma de identificar-se amb la Voluntat de Déu.

L'Església té el remei per guarir la debilitat humana, conseqüència del pecat, que es manifesta —entre altres coses— en la disminució de llibertat interior. Aquest remei, la gràcia divina, no només guareix la llibertat natural, sinó que l'eleva a una llibertat nova i més alta. Jesucrist, en efecte, ens ha arrencat de l'esclavatge de la corrupció per participar de la llibertat gloriosa dels fills de Déu (Rm 8, 21). Per això —exhorta l'apòstol—, manteniu-vos

ferms, i no us deixeu subjectar de nou sota el jou de la servitud (Gal 5, 1).

¿Vols pensar –convida sant Josepmaria—(...) ***si mantens immutable i ferma la teva elecció de Vida ? ¿Si en sentir aquesta veu de Déu, amabilíssima, que t'estimula a la santedat, respons lliurement que sí? [11]*** . La decisió personal de la nostra resposta a la crida de Déu, en l'Església i en l'Obra, és precisament la raó de la nostra perseverança. Més encara, aquesta llibertat es realitza en plenitud, pren tot el seu sentit, només mitjançant el lliurament amorós a la Voluntat de Déu, com va fer Jesús.

La llibertat personal —que defenso i defensaré sempre amb totes les meves forces— em mena a demanar amb una seguretat convençuda, conscient també de la meva pròpia feblesa: ¿què espereu

*de mi, Senyor, perquè jo voluntàriament ho compleixi? [12] . I afegeix el nostre Pare: **Ens ho respon Crist mateix: veritas liberavit vos (Jn 8, 32), la veritat us farà lliures. ¿Quina veritat és aquesta que inicia i consuma en tota la nostra vida el camí de la llibertat? Us la resumiré, amb l'alegria i amb la certesa que provenen de la relació entre Déu i les seves criatures: saber que hem sortit de les mans de Déu, que som objecte de la predilecció de la Trinitat Beatíssima, que som fills d'un Pare tan gran [13] .***

5. En incorporar-se a l'Opus Dei, cada un accepta lliurement el compromís de formar-se per donar compliment a la missió de l'Obra en el si de l'Església, i, per això, acudeix amb agraïment als mitjans específics de formació que va establir sant Josepmaria, fidel al voler diví.

Ponderem seriosament i amb freqüència ***l'obligació de formar-nos bé doctrinalment, obligació de preparar-nos perquè entenguin, i a més perquè després aquells que ens escoltin sàpiguen expressar-se [14]*** . D'aquí la necessitat d'acudir als mitjans de formació disposats a aprofitar-los a fons.

Com assenyalava Joan Pau II, «algunes conviccions es revelen especialment necessàries i fecundes en la tasca formativa. Primer de tot, la convicció que no es dóna formació veritable i eficaç si cada un no assumeix i no desenvolupa per si mateix la responsabilitat de la formació. En efecte, aquesta es configura essencialment com "auto-formació". A més hi ha la convicció que cada un de nosaltres és el fi i alhora el principi de la formació. Com més ens formem, més sentim l'exigència de prosseguir i aprofundir tal formació, com també

com més som formats, més ens fem capaços de formar els altres» [15] .

FORMACIÓ HUMANA

6. En l'aspecte humà, la formació tendeix a enfortir les virtuts i contribueix a la configuració del caràcter: el Senyor ens vol molt humans i molt divins, amb els ulls posats en Ell, que és *perfecte Déu i perfecte home* [16] .

L'edifici de la santedat es fonamenta sobre bases humanes: la gràcia pressuposa la naturalesa. Per això, el Concili Vaticà II recomana als fidels laics que tinguin en gran estima les virtuts «que es refereixen a les relacions socials, és a dir, l'honradesa, l'esperit de justícia, la sinceritat, els bons sentiments, la fortalesa d'ànima, sense les quals no pot donar-se una autèntica vida cristiana» [17] .

Una sòlida personalitat es construeix en la família, a l'escola, al lloc de treball, en les relacions d'amistat, en les variades situacions de l'existència. Hom necessita, a més, aprendre a captenir-se amb noblesa i rectitud. D'aquesta manera, es millora el caràcter com a base per enfortir la fe davant les dificultats internes o externes. No manquen homes i dones ***que potser no han tingut ocasió d'escoltar la paraula divina o que l'han oblidada. Però llurs disposicions són humanament sinceres, lleials, compassives, honrades. I jo m'atreveixo a afirmar que qui reuneix aquestes condicions està a punt d'ésser generós amb Déu, perquè les virtuts humanes componen el fonament de les sobrenaturals [18]***.

Actualment es més necessari redescobrir el valor i la necessitat de les virtuts humanes, ja que alguns les

consideren en oposició a la llibertat, a l'espontaneïtat, allò que pensen equivocadament que és "autèntic" en l'home. Obliden, potser, que aquestes perfeccions habituals de l'enteniment i de la voluntat faciliten actuar bé, amb rectitud, i fan que la convivència social sigui justa, pacífica, amable.

Encara que l'ambient que hom respiri en algunes parts dificulti captar aquests valors, no per això les virtuts humanes deixen de resultar atractives. Davant els múltiples reclams que no omplen el cor, la persona humana acaba per cercar quelcom que pagui realment la pena. Per això, als cristians se'ns presenta la gran tasca de mostrar, primer amb el propi exemple, la bellesa d'una vida virtuosa, és a dir, plenament humana, una vida feliç.

En l'actualitat se'ns mostren
especialment rellevants la temprança
i la fortalesa.

Temprança

7. *Temprança és senyoriu .*

Senyoriu que s'assoleix quan
s'adverteix que ***no tot allò que
experimentem en el cos i en
l'ànima es resoldrà a raig fet. No
tot el que es pot fer s'ha de
realitzar. Resulta més còmode
deixar-se arrossegar pels
impulsos que hom diu naturals;
però a la fi d'aquest camí hom
troba la tristesa, l'aïllament en la
pròpia misèria [19] .***

Aquesta virtut introdueix ordre i
mesura en el desig, domini ferm i
moderat de la raó sobre les passions.
L'exercici no es redueix a una pura
negació, que seria una caricatura
d'aquesta virtut. Tendeix a que el bé
delectable i l'atracció que suscita
s'integrin harmònicament en la

maduresa global de la persona, en la salut de l'ànima. ***La temprança no suposa limitació, sinó grandesa. Hi ha molta més privació en la intemperança en què el cor abdica de si mateix, per servir el primer que li presenti el pobre so d'unes esquelles de llauna [20] .***

L'experiència revela que la intemperància dificulta el judici per determinar allò veritablement bo. ¡Quina pena que fan aquells en els qui el plaer esdevé el criteri de les seves decisions! La persona destemprada es deixa guiar per les múltiples sensacions que l'ambient li desperta. I, deixant de banda la veritat de les coses i cercant la felicitat en experiències efímeres — que, per ser passatgeres i sensibles, mai no satisfan del tot, sinó que inquieten i desestabilitzen—, fan entrar la criatura en una espiral autodestructiva. Per contra, la temprança confereix serenitat i

repòs, no fa callar ni nega els bons desitjos i nobles passions, sinó que torna l'home amo de si.

En aquest camp adquireixen una especial responsabilitat els Supernumeraris, amb l'afany de crear llars cristianes. Sant Josepmaria comentava que els pares han d'ensenyar als fills ***a viure amb sobrietat (...). És difícil, però cal ser valent: tingueu valor per educar en l'austeritat [21]*** . La manera més eficaç de transmetre aquest enfocament, sobretot als nens petits, és l'exemple, ja que només entendran la bellesa de la virtut quan contemplin com renunciem a un capritx per amor d'ells, o sacrifiquem el vostre descans per atendre'ls, per acompanyar-los , per complir la missió de pares. Ajudeu-los a administrar allò que fan servir: els fareu un gran bé. Insisteixo: si teniu cura de la templança a les vostres llars, el Senyor premiarà la

vostra abnegació i sacrifici de mares i pares, i sorgiran vocacions de dedicació a Déu en el si de la vostra casa.

Fortalesa

8. De vegades experimentem dins nostre una certa resistència a l'esforç, allò que implica treball, sacrifici, abnegació. La fortalesa «assegura en les dificultats la fermesa i la constància en la recerca del bé. Reafirma la resolució de resistir les temptacions i de superar els obstacles en la vida moral. La virtut de la fortalesa fa capaç de vèncer la por, fins i tot de la mort, i d'afrontar les proves i les persecucions» [22] .

Lluitem per adquirir hàbits de venciment en detalls petits: complir un horari, tenir cura de l'ordre material, no cedir als capricis, dominar enuigs, acabar tasques, etc. Podrem respondre així amb més

promptitud a les exigències de la nostra vocació cristiana. A més, la fortalesa ens menarà a la paciència, a patir sense fer patir els altres, a suportar les contrarietats que es deriven de les nostres mateixes limitacions i defectes, del cansament, del caràcter aliè, de les injustícies, de la manca de mitjans. ***És fort qui persevera en el compliment d'allò que creu que ha de fer, segons la seva consciència; qui no mesura el valor d'una tasca exclusivament pels beneficis que en rep, sinó pel servei que presta als altres . L'home fort, a vegades, pateix, però resisteix; potser plora, però s'empassa les llàgrimes. Quan la contradicció esdevé més forta, no es doblega [23] .***

Certament, es requereix fermesa per emprendre cada dia la tasca de la pròpia santificació i de l'apostolat enmig del món. Sorgiran potser obstacles, però la persona moguda

per la força de Déu — *quoniam tu es fortitudo mea* (*Sal* 30 [31] 5), perquè Vós sou, Senyor, la meva fortalesa— no tem actuar, proclamar i defensar la fe, també quan això suposi anar contracorrent. Tornem de nou els ulls als primers cristians: ells van trobar nombroses dificultats, ja que la doctrina de Crist apareixia — llavors com ara— un signe de contradicció (*Lc* 2, 34). El món d'avui necessita dones i homes que ofereixin en la seva conducta quotidiana **el testimoniatge silenciós i heroic de tants cristians que viuen l'Evangelí sense avinences, complint el seu deure [24] .**

To humà

9. L'afany per conrear les virtuts humanes col·laborarà a què es respiri el *bonus odor Christi* (cf. *2Co* 2, 15), el bon aroma de Crist. En aquest context, es demostra

especialment important el "to humà", el comportament cordial i respectuós en les relacions amb els altres.

Fomentem-lo en el si de la família, en el lloc de treball, en els moments dedicats a l'entreteniment, l'esport, al descans, encara que no poques vegades es precisi també en això anar contracorrent. No tinguem por si, de vegades, la nostra senzilla naturalitat cristiana xoca amb l'ambient, perquè —com ens va ensenyar sant Josepmaria— aquesta és llavors la naturalitat que el Senyor ens demana [25] .

Avui s'alça imperiosa la necessitat de cuidar el to humà i de promoure'l al nostre voltant. Tot sovint, en la família i en la societat es descuiden aquestes manifestacions de delicadesa en la conducta, en nom d'una naturalitat malentesa.

Existeixen abundants maneres de contribuir a la formació en aquest terreny. El primer, com sempre, és

l'exemple, encara que també caldrà insistir mitjançant converses personals i xerrades a grups de persones. El respecte en el tracte mutu es manifesta en la manera de vestir digne i honesta, en els temes de converses i tertúlies, en la promoció d'un esperit de servei alegre, dins de la llar, de l'escola, dels llocs de diversió o descans, en l'atenció material de les llars i en la cura de les coses petites.

Particular importància revesteix l'interès per adquirir i fomentar un seriós nivell cultural, adequat a les circumstàncies de cada un, en funció dels estudis realitzats, de l'ambient social, dels gustos i aficions personals. Em limitaré a recordar-vos que aquí juguen un paper important les lectures i el bon aprofitament del temps dedicat a l'oportú descans.

10. En els centres de l'Opus Dei i en les tasques apostòliques encoratjades per fidels de la Prelatura, hom procura que els joves s'avessin a pensar en els altres, amb generositat, amb afanys de servei. Animem positivament a què es forgin un ideal de vida que no els tanqui en límits raquítics, còmodes o egoistes. Recordem com sant Josepmaria impulsava a fomentar-hi en elles i en ells totes les ambicions nobles, sobrenaturalitzant-les.

Si conreem aquestes ambicions nobles, amb esperit de superació i sacrifici, apareixerà més possible i senzilla l'estima de la transcendència i el relleu sobrenatural d'aquests esforços, i més fàcilment s'ajudarà a què avancin en la seva vida interior i esdevinguin instruments idonis en les mans de Crist, en servei de l'Església i de la societat.

Moltes noies i molts nois joves —deia Joan Pau II en una ocasió— «són exigents pel que fa al sentit i al model de la seva vida i volen deslliurar-se de la confusió religiosa i moral. Ajudeu-los en aquesta empresa. En efecte, les noves generacions estan obertes i són sensibles als valors religiosos, encara que de vegades sigui de manera inconscient. Intueixen que el relativisme religiós i moral no dona la felicitat i que la llibertat sense la veritat és vana i il·lusòria» [26] . La criatura que es conforma amb horitzons reduïts, molt difícilment arribarà a adquirir una veritable formació humana i cristiana. No deixem d'encoratjar els joves perquè sàpiguen enfrontar-se amb els problemes d'aquest món.

El to humà dels ministres sagrats

11. Per als sacerdots també es revela imprescindible l'exercici de les

virtuts humanes, per la naturalesa mateixa del ministeri pastoral. Els preveres desenvolupen la seva tasca enmig del món, en contacte immediat amb tota classe de persones, que —com va puntualitzar Mons. Álvaro— «solen ser jutges inexorables del sacerdot, i es fixen sobretot en la seva manera de procedir com a home» [27] .

Un prevere afable, educat, disponible per dedicar el seu temps als altres, sap presentar-se bé i fer agradable la lluita del cristià.

Cap circumstància va apartar sant Josepmaria de l'elevada idea que tenia del prevere. Encara que, d'una banda, s'ha de fer tot per a tots per arribar a tothom (cf. 1 Co 9, 19), de l'altra, no ha d'oblidar que és representant de Jesucrist entre els homes. Per tant, és lògic que hagi de maldar —dins de les seves limitacions personals— perquè els

altres fidels descobreixin, a través del seu comportament personal, el rostre del Senyor. Conserven tota la seva actualitat les recomanacions que el nostre fundador adreçava als clergues, instant-los a tenir cura de la correcció en la manera de vestir, perquè la gent estigués en condicions de reconèixer-los com a ministres de Crist, com dispensadors dels misteris de Déu (cf. 1 *Cor* 4, 1).

El sacerdoci abasta tota l'existència del prevere. Precisament per això, perquè ha d'aparèixer real i constantment disponible, se li ha de reconèixer fàcilment, i el vestit sacerdotal —la sotana o el clergyman— el distingeix de manera clara. En la societat actual —molt lligada a la cultura de la imatge i, alhora, potser allunyada de Déu—, la vestimenta sacerdotal no passa inadvertida. Per això, els sacerdots de la Prelatura que exerceixen el seu ministeri pastoral en una església, porten

habitualment el vestit talar al temple, i també en els nostres Centres. ***Dels països on hi ha altres costums — comentava el nostre Pare—, no en dic res. Farem sempre allò que disposi l'Església. Nogensmenys, dins de casa portarem la sotana: aquells que parlen de llibertat han de, almenys, respectar la nostra llibertat de vestir a casa [28] .***

FORMACIÓ ESPIRITUAL

12. Aquesta faceta ha d'ocupar «un lloc privilegiat en la vida de cada un, cridat com està a créixer ininterrompudament en la intimitat amb Jesús, en la conformitat amb la Voluntat del Pare, en el lliurament als germans en la caritat i en la justícia» [29] .

El papa Benet XVI ha recordat que ***l'itinerari formatiu del cristià en la tradició més antiga de l'Església, fins i tot sense descuidar la comprensió sistemàtica dels***

continguts de la fe, va tenir sempre un caràcter d'experiència, en la qual era determinant la trobada viva i persuasiva amb Crist, anunciat per autèntics testimonis [30] . La vida d'unió amb Crist, la recerca de la santedat, es nodreix d'auxilis espirituals: coneixement de la doctrina catòlica, vida litúrgica i sacramental, acompanyament espiritual.

Identificar-se amb Jesucrist

13. Amb l'acció de l'Esperit Sant, les maneres de seguir Jesucrist dins de l'Església són innumbrables. Així ho anotava el nostre Pare, quan escrivia: ***Heu de ser tan diversos com són diversos els sants del cel, que cadascun té les seves notes personals especialíssimes. —I, també, tan conformes els uns amb els altres com els sants, que no serien sants si cada un d'ells no***

s'hagués identificat amb Crist [31] .

L'Opus Dei, a més de les pràctiques de pietat —totes tradicionals en l'Església— que recomana als fidels o als qui s'acosten a les tasques apostòliques, transmet un esperit, per afrontar i donar sentit a la pròpia vida, fonamentant-la en la filiació divina en Crist. L'eix —la polleguera— sobre el qual gira tota la tasca de santificació, pròpia i aliena, és el treball professional realitzat de la millor manera possible, en unió amb Jesucrist i amb el desig de servir els altres.

Aquest ajut espiritual facilita la unitat de vida, perquè els fidels de la Prelatura i els socis de la Societat Sacerdotal de la Santa Creu, aprenen a prendre ocasió de les situacions concretes en què es troben, per convertir-les en ocasió i mitjà de santedat i d'apostolat, actuant

sempre amb la llibertat personal més plena en les qüestions professionals, familiars, socials, polítiques, etc., que l'Església deixa a la personal decisió dels catòlics.

En aquest sentit, sant Josepmaria explicava que ***és impossible establir una diferència entre treball i contemplació: hom no pot dir fins aquí es prega, i fins aquí es treballa. Hom continua sempre resant, contemplant en la presència de Déu. Sent homes d'acció en aparença, anem a parar a on van anar a parar els místics més alts: volé tan alto, tan alto, / que le di a la caza alcance , fins al cor de Déu [32]*** . ¿Com no descobrir un ressò d'aquests ensenyaments en les paraules del papa Joan Pau II, dirigides en Castelgandolfo a fidels de l'Opus Dei? «Viure units a Déu en el món, en qualsevol situació, tractant de millorar-se a si mateixos amb l'ajuda de la gràcia i donant a

conèixer Jesucrist amb el testimoniatge de la vida. I què hi ha més bell i més engrescador que aquest ideal? Vosaltres, inserits i barrejats en aquesta humanitat alegre i dolorosa, voleu estimar-la, il·luminar-la, salvar-la» [33] .

Els mitjans

14. La unió del treball amb la lluita ascètica, la contemplació i l'exercici de la missió apostòlica, requereix una preparació profunda: per això, l'Opus Dei ens ofereix un ampli ventall de recursos de formació personals i col·lectius. Entre els personals, un revesteix importància especial: és la xerrada fraterna, que anomenem també Confidència precisament pel seu caràcter interpersonal ple de confiança.

És una conversa de direcció espiritual, que se situa en el context del servei fratern, per viure a fons, amb llibertat i responsabilitat, la

trobadia quotidiana amb Crist enmig del món. Ja en les pàgines del Nou Testament llegim com el Senyor va voler servir-se de la mediació d'homes i dones per encaminar les ànimes vers la meta de la santedat. Quan crida sant Pau en el camí de Damasc, li demana que acudeixi a un altre home, Ananies, que li comunicarà allò que ha de saber sobre el nou camí que és a punt d'emprendre (cf. Ac 9, 6-18; 22 , 10-15). Després anirà a Jerusalem *videre Petrum* , per veure Pere i aprendre d'ell molts aspectes de la doctrina i de la vida cristianes (cf. Gal 1, 18). De fet, la direcció espiritual és una tradició l'esperit de la qual remunta als primers passos de l'Església.

A l'Opus Dei, aquesta ajuda espiritual tendeix a facilitar que les persones assimilin amb fidelitat l'esperit que el nostre fundador va rebre de Déu i ens va transmetre, i que ha estat

proposat per l'Església com un camí de santedat [34] .

15. Sant Josepmaria explicava que, a l'Obra, la direcció espiritual personal es realitza *in actu* , és a dir, en el moment en què es té aquesta conversa. Aquesta atenció se situa en l'àmbit del consell per ajudar a progressar en la vida cristiana. El nostre Pare comparava alguna vegada la direcció espiritual a la tasca d'un germà, que es preocupa per la marxa dels germans més joves, d'un amic o una amiga lleials, moguts pel desig de convidar altres a ser millors cristians [35] . En definitiva, la Confidència és una conversa entre germans, i no la d'un súbdit amb el superior. Aquells que atenen aquestes xerrades fraterne actuen amb una delicadesa extraordinària, fruit de la preocupació exclusiva per la vida interior i les tasques apostòliques dels seus germans, sense pretendre

mai influir en els assumptes temporals —de caràcter professional, social, cultural, polític, etc.— de cada un.

A l'Obra, la separació entre l'exercici de la jurisdicció i la direcció espiritual s'assegura a la pràctica, entre altres coses, pel fet que precisament els qui reben xerrades de direcció espiritual —els directors locals i alguns altres fidels especialment preparats, i els sacerdots en celebrar el sagrament de la Penitència— no tenen cap potestat de govern sobre les persones que atenen. El règim local, pel que comporta de capacitat de govern, no es refereix a les persones, sinó només a l'organització dels centres i de les activitats apostòliques; la funció dels directors locals, pel que fa als seus germans, és de consell fratern. No coincideixen en un mateix subjecte, per tant, les funcions de jurisdicció i d'ajuda espiritual. A la Prelatura,

l'única base de l'autoritat de govern sobre les persones és la jurisdicció, que resideix només en el Prelat i en els seus Vicaris.

Què ofereix, doncs, l'Opus Dei?
Fonamentalment, una direcció espiritual als seus fidels i a les altres persones que la demanin. Els fidels de la Prelatura, perquè aspirem a la nostra santificació personal i a realitzar la missió de l'Opus Dei a l'Església, no tenim inconvenient, d'ordinari, en parlar amb qui ens indiquen els directors —encara que sigui algú més jove—, sempre amb plena llibertat i amb fe en la gràcia divina, que se serveix d'instruments humans. La xerrada fraterna no és un compte de consciència. Si en aquesta direcció espiritual se'ns pregunta alguna cosa —i, de vegades, pot ser bo i fins necessari que ens preguntin—, procediran amb molta delicadesa, perquè ningú està obligat, concretament, a dir en la

Confidència tot allò que és matèria de confessió.

Això que us esmento, filles i fills meus, us semblarà obvi, però he desitjat recollir-ho en el context actual de la societat, que manifesta una particular sensibilitat pel respecte a la intimitat de les persones, encara que també abunden, en certs ambients, la manca de pudor i de respecte a la vida privada dels altres. A tots ens van explicar, poc després de conèixer l'Obra, que no se'ns ocorria, ni se'ns ocorre, anomenar "el meu director espiritual" a qui ens escolta, senzillament perquè, repeteixo, no es dóna aquest personalisme en l'Obra, ni s'ha donat mai. Qui rep una Confidència transmet l'esperit de l'Opus Dei sense afegir-hi: qui té l'encàrrec d'oferir aquesta ajuda desapareix per posar les ànimes davant del Senyor, dins de les característiques del nostre camí. Un

camí, deia el nostre Pare, el de l'Obra, que ***és molt ample. Es pot anar per la dreta o per l'esquerra, a cavall, amb bicicleta, de genolls, de quatre grapes com quan éreu nens, i també per la cuneta, sempre que no se surti del cam i*** [36] .

El Sagrament de la Reconciliació

16. A més de la xerrada fraterna, acudim —d'ordinari, setmanalment — a un sacerdot per rebre l'ajuda espiritual que està unida a la Confessió sacramental. Com és ben comprensible, ens ajuden els confessors designats per als diferents centres, que s'han ordenat per servir en primer lloc les seves germanes i germans, amb total disponibilitat, i —perquè coneixen i viuen el mateix esperit— tenen una específica preparació per orientar-nos, mai per manar. De manera anàloga es comporta qui sol anar al metge de

família, quan n'hi ha, en lloc d'anar a un desconegut.

Alhora, com sempre va deixar molt clar sant Josepmaria, els fidels de la Prelatura, igual que tots els catòlics, gaudeixen de plena llibertat per confessar-se o parlar amb qualsevol sacerdot que tingui facultats ministerials: us sorprendrà que us recordi aquesta veritat tan clara, però m'interessa esmentar-ho perquè potser podria ser menys coneguda per aquells que res coneixen de l'Opus Dei o de l'esperit de llibertat propi dels seguidors de Jesucrist. A més, el nostre Pare va establir que habitualment siguin persones diferents qui ens atenguin en la xerrada fraterna i en la Confessió.

Esperit d'iniciativa i docilitat

17. La direcció espiritual requereix, en les persones que la reben, el desig de progressar en el seguiment de

Crist. Són elles les primeres interessades a cercar aquest impuls amb la freqüència oportuna, obrint el cor amb sinceritat, de manera que els puguin suggerir metes, assenyalar possibles desviacions, encoratjar en moments de dificultat, facilitar consol i comprensió. Per això, es mouen amb esperit d'iniciativa i de responsabilitat. ***El consell d'un altre cristià i especialment —en qüestions morals o de fe— el consell del sacerdot, és un ajut poderós per a reconèixer allò que Déu ens demana en una circumstància determinada; però el consell no elimina la responsabilitat personal: som nosaltres, cadascun de nosaltres, els qui a la fi hem de decidir, i haurem de donar compte a Déu personalment de les nostres decisions [37] .***

En acudir a la direcció espiritual, per secundar l'acció de l'Esperit Sant i

créixer espiritualment i identificar-nos amb Crist, hem de cultivar les virtuts de la sinceritat i de la docilitat, que resumeixen l'actitud de l'ànima creient davant el Paràclit.

Així descrivia aquesta recomanació sant Josepmaria, dirigint-se a tots els fidels, de l'Obra o no. ***Coneixeu de sobres les obligacions del vostre camí de cristians, que us***

conduiran sense aturar-vos i amb calma cap a la santedat; també esteu previnguts contra les dificultats, pràcticament contra totes, per tal com ja s'entreveuen des del començament del camí.

Ara insisteixo en el fet que us deixeu ajudar, guiar, per un director d'ànimes, al qual confiareu totes les vostres il·lusions santes i els problemes quotidians que afecten la vida interior, els daltabaixos que sofriu i les victòries. Mostreu-vos sempre ben sincers en aquesta direcció espiritual: no us feu concessions

sense dir-ho, obriu del tot la vostra ànima, sense pors ni vergonyes. Mireu que, si no, aquest camí ral tan planer s'embolica, i allò que al començament no era res, acaba per convertir-se en un nus que us ofega [38] .

I, fent ressò a l'ensenyament dels Pares de l'Església i dels autors espirituals, recolzat en l'experiència de molts anys de pràctica pastoral, insistia: *Si el dimoni mut s'introdueix en una ànima, ho engega tot a rodar; en canvi, si se'l foragita immediatament, tot surt bé, som feliços, la vida va endavant rectament: siguem sempre salvatgement sincers, bé que amb una prudent educació [39] .*

El Senyor bolca la seva gràcia abundantment sobre la humilitat dels qui reben amb visió sobrenatural els consells de la

direcció espiritual, veient en aquesta ajuda la veu de l'Esperit Sant. Només una efectiva docilitat de cor i de ment fa possible el progrés en el camí de la Santedat, ja que el Paràclit, amb les seves inspiracions i amb els consells dels qui ens atenen, ***va donant un to sobrenatural als nostres pensaments, desigs i obres. És qui ens empeny a adherir-nos a la doctrina de Crist i a assimilar-la amb profunditat, qui ens dóna llum per prendre consciència de la nostra vocació personal i força per a dur a terme tot allò que Déu espera. Si som dòcils a l'Esperit Sant, la imatge de Crist s'anirà formant en nosaltres cada vegada més i ens anirem acostant cada dia més a Déu Pare. Tots els qui són portats per l'Esperit de Déu, aquests són fills de Déu (Rm 8, 14) [40] .***

Humilitat i prudència en impartir la direcció espiritual

18. M'aturo ara en les disposicions de qui assisteix a altres en la direcció espiritual. Ressalta, en primer lloc, la d'estimar els altres com són, cercant exclusivament el seu bé. Així, la seva actitud serà sempre positiva, optimista i encoratjadora. A més, haurà també de fomentar en si mateix la virtut de la humilitat, per no perdre de vista que només és un instrument (cf. Ac 9, 15), del qual el Senyor vol servir-se per a la santificació de les ànimes.

D'altra banda, posarà cura en preparar-se el millor possible per exercitar la seva tasca, conèixer els principis fonamentals de la vida espiritual que d'ordinari recorren les ànimes, i dubtar prudentment —és a dir, no fiar-se exclusivament del seu criteri— si es presenten situacions especials . En aquests casos, a més de pregar més, demanarà més llums a l'Esperit Sant, per estudiar i enfocar l'assumpte. Si és necessari, d'acord

amb els ensenyaments de la Moral, es pot fer una consulta a persones més doctes, presentant-la com un cas hipotètic i modificant les circumstàncies, de manera que —per guardar rigorosament el silenci d'ofici— quedi completament fora de perill la identitat de qui es tracti, i sempre amb la deguda prudència.

A l'Obra, des de sempre, coneixíem i acceptàvem expressament que la persona amb qui es parla fraternalment pugui consultar al director pertinent, quan ho consideri oportú per ajudar millor a l'interessat. Per tal que quedi encara més de manifest l'esperit de llibertat i de confiança en aquestes situacions —que no seran ni habituals ni freqüents—, la persona que rep la xerrada fraterna planteja a l'interessat si vol demanar consell ell mateix a un director o si prefereix que ho faci qui escolta la seva Confidència. És una manera de

procedir que reforça les mesures de delicadesa i de prudència viscudes des del principi.

Alhora, tots compten amb la llibertat d'acudir directament al Pare o a un director de la Regió o de la Delegació, per parlar de la pròpia vida interior. Això ens ofereix la garantia, quan acudim a la direcció espiritual a l'Opus Dei, que anem a rebre allò que necessitem i desitgem: l'esperit que ens va transmetre sant Josepmaria, sense afegitons ni modificacions. Al mateix temps, ni de lluny es lesiona el deure de mantenir el secret natural, que es guarda amb la màxima cura i severitat: una persona que no fos exemplar en aquest punt, no tindria una disposició fonamental per impartir direcció espiritual.

Els qui atenen altres, procuren fomentar en tot moment la llibertat interior d'aquestes ànimes, perquè responguin voluntàriament als

requeriments de l'amor de Déu. La direcció espiritual s'ofereix, per tant, sense uniformar els fidels de l'Opus Dei; això seria il·lògic i una manca de naturalitat. L'Obra ***ens vol libèrrims i diversos. Però ens vol ciutadans catòlics responsables i conseqüents, de manera que el cervell i el cor de cada un de nosaltres no vagin dispars, cada un pel seu costat, sinó concordes i fermes, per fer en tot moment el que es veu amb claredat que cal fer, sense deixar-se arrossegat —per manca de personalitat i de lleialtat a la consciència— per tendències o modes passatgeres*** [41] . Lògicament, han de parlar amb la fortalesa necessària per estimular a caminar pel camí que Déu els marca, però també amb suavitat extrema, perquè no són ni se senten amos, sinó servidors de les ànimes: *fortiter in re, suaviter in modo* . En efecte, ***la prudència exigeix que, sempre que la situació ho demani,***

s'empri la medecina, totalment i sense pal·liatius, després de deixar la nafra al descobert (...). Primer de tot, hem de procedir així amb nosaltres mateixos, i amb aquells que per motius de justícia o de caritat, tenim l'obligació d'ajudar [42] .

No ha de ser rêmora en aquest encàrrec el pensament que també un mateix ha de millorar en aquest punt concret. *¿que potser no guareix un metge que estigui malalt, encara que el mal que l'afligeix sigui crònic?; ¿li impedirà, la seva malaltia, de prescriure a d'altres malalts la recepta adient? És clar que no: per guarir, li basta posseir la ciència oportuna i posar-la en pràctica, amb el mateix interès amb què combat el mal propi [43] .*

La formació litúrgica

19. Dins de la formació espiritual, molt unida a la formació doctrinal-

religiosa, se situa l'amor per la sagrada litúrgia de l'Església en la qual —de manera eminent en la Santa Missa— es realitza l'obra de la nostra Redempció [44] . ***La Santa Missa ens situa (...) davant els misteris primordials de la fe, perquè és la donació mateixa de la Trinitat a l'Església. Així s'entén que la Missa sigui el centre i l'arrel de la vida espiritual del cristià [45] .***

El missatge cristià és performatiu. És a dir, l'Evangeli, i la litúrgia que el porta a la nostra existència, no és només una comunicació de realitats que es poden saber, sinó una comunicació que comporta fets i canvia la vida [46] .

Ningú amb sentit comú i sentit sobrenatural pot pensar que la litúrgia és "cosa de clergues", o que els clergues "celebren" i el poble simplement "assisteix". Lluny de

concepció semblant, sant Josepmaria impulsava la participació de tots: des de la comprensió de la connexió íntima entre litúrgia de la Paraula i litúrgia eucarística, o de la dimensió essencial de l'adoració en la celebració, fins detalls concrets com l'ús del missal de fidels, per facilitar la seva participació: primer des del cor i després amb les paraules i els gestos previstos. Recordo haver sentit que, ja en els anys trenta del segle passat, per donar més vigor a aquest ensenyament, va voler que es dialogués la Missa, amb una resposta en veu alta, a les oracions que pronunciava el sacerdot. Llavors no era habitual: faltaven trenta anys fins al Concili Vaticà II.

La litúrgia de la Paraula

20. Tota la història de la salvació, i la litúrgia que la celebra i fa present, està caracteritzada per la iniciativa de Déu que ens convoca i espera de

cadascun de nosaltres una resposta actual, amb un amor que després informi tota la jornada, amb ànim que el Sacrifici de l'altar es perllongui les vint-i-quatre hores.

La celebració de la Paraula en la Santa Missa és un veritable diàleg que exigeix una resposta delicada: és Déu que parla al seu poble i aquest fa seva aquesta paraula divina per mitjà del silenci, del cant, etc.

S'adhereix a aquest anunci professant la seva fe en el Credo, i ple de confiança va amb les seves peticions al Senyor [47] . En les lectures, ***el Paràclit parla amb veus humanes per tal que la nostra intel·ligència sàpiga i contempli, perquè la voluntat s'enrobusteixi i l'acció s'acompleixi [48]*** . La possibilitat que es facin realitat en la nostra vida, depèn de la gràcia divina, però també de la preparació i fervor de qui les llegeix i les medita, de qui les escolta. «Per les Santes

Esriptures, en efecte, som conduïts a complir accions virtuoses i a la pura contemplació» 49 .

Aquí se'ns presenta un punt ben concret d'examen i de millora. Quin fruit treiem d'aquestes lectures cada dia, a la Santa Missa? ¿Assaborim els instants de silenci previstos després de l'Evangelí, per aplicar la predicació del Senyor? He recordat que "molts hem estat testimonis de com sant Josepmaria es ficava a fons en les lectures de la Missa, se li notava fins en el to de la veu. Es repetia, sovint, un fet: després del Sant Sacrifici, prenia nota de les frases que li havien ferit més profundament, per dur-les a la pregària personal. Així s'enriquia constantment la seva ànima i la seva predicació. Tractem nosaltres d'imitar tan bon mestre. Déu se'ns ha revelat perquè el coneguem més i millor, i perquè el donem a conèixer,

amb naturalitat, sense respectes humans» [50] .

La litúrgia eucarística

21. En aquesta part de la Santa Missa, el prevere no s'adreça principalment als fidels reunits. De fet, l'orientació espiritual i interior de tots, del sacerdot i dels fidels, és *versus Deum per Iesum Christum* , cap a Déu per Jesucrist. En la litúrgia eucarística, **sacerdot i poble certament no resen l'un cap a l'altre, sinó cap a l'únic Senyor. Per tant durant l'oració miren en la mateixa direcció, cap a una imatge de Crist en l'absis, o cap a una creu o simplement cap al cel, com va fer el Senyor en l'oració sacerdotal la nit abans de la seva Passió** [51] .

Com ens ajuda a viure aquesta adoració comú, aquest sortir a la trobada del Senyor que ve, i posar els nostres ulls en la creu de l'altar!

22. En el Sacrifici de l'altar són necessàries l'obediència i la pietat, íntimament unides: són també requisits fonamentals perquè la litúrgia sigui font i cimal de la vida de l'Església i de cada cristià. Obediència, en primer lloc, perquè «les paraules i els ritus litúrgics són expressió fidel, madurada al llarg dels segles, dels sentiments de Crist i ens ensenyen a tenir els mateixos sentiments que Ell (cf. *Fl* 2, 5); conformant la nostra ment amb les seves paraules, elevem al Senyor el nostre cor» [52] . Heus aquí un fonament profund de per què hem d'obeir, d'estimar, cada paraula, cada gest, cada rúbrica, doncs fan arribar el do de Déu, ens ajuden a ser *alter Christus, ipse Christus* .

El Concili Vaticà II ha recordat que la plena eficàcia de la litúrgia depèn també que cada un, sacerdot o fidel, posi l'ànima en consonància amb la veu [53] . I Benet XVI explicava que

en les cerimònies, **la vox** , les paraules, precedeixen la nostra ment. D'ordinari no succeeix així. Primer s'ha de pensar i després el pensament esdevé paraula. Però aquí la paraula ve abans. La sagrada litúrgia ens dóna les paraules, nosaltres hem d'entrar en aquestes paraules, trobar la concòrdia amb aquesta realitat que ens precedeix (...). Aquesta és la primera condició: nosaltres mateixos hem d'interioritzar l'estructura, les paraules de la litúrgia, la paraula de Déu. Així el nostre celebrar és realment celebrar "amb" l'Església: el nostre cor s'ha eixamplat i no fem alguna cosa, sinó que som "amb" l'Església en col·loqui amb Déu [54] .

A la vida de sant Josepmaria es fonen de manera admirable pietat i obediència, i constitueixen un exemple d'una cosa molt real: ***de cap manera no podrem manifestar***

millor el nostre màxim interès i amor pel Sant Sacrifici, que observant acuradament la més petita de les cerimònies prescrites per la saviesa de l'Església. I, a més de l'Amor, ha d'urgir-nos la «necessitat» d'assemblar-nos a Jesucrist, no solament en l'interior, sinó també en l'exterior, movent-nos —en els amplis espais de l'altar cristià— amb aquell ritme i harmonia de la santedat obedient, que s'identifica amb la voluntat de l'Esposa de Crist, és a dir, amb la Voluntat del mateix Crist [55] .

M'agradaria que aquestes brevíssimes consideracions sobre l'estructura de la Santa Missa ens ajudessin a tots a fomentar l'interès per la litúrgia, aliment i part necessària de la vida espiritual. Com no recordar que el nostre fundador, ja el llunyà 1930, va escriure que tots en l'Obra *cal que tinguin especial*

interès a seguir, amb atenció plena, totes i cadascuna de les disposicions litúrgiques, fins i tot les que semblin poc o gens importants. Qui estima no es perd cap detall. Ho he vist: aquestes petiteses són una cosa molt gran: amor. I obeir el Papa, fins al mínim, és estimar-lo. I estimar el Sant Pare és estimar Crist i la seva Mare, la nostra Mare Santíssima, Maria. I nosaltres només aspirem a això: perquè els estimem, volem que omnes, cum Petro, ad Iesum per Mariam [56] .

FORMACIÓ EN LA DOCTRINA CATÒLICA

23. Qui estima sincerament Déu, se sent impulsat a conèixer-lo cada vegada més i millor, no es conforma amb un tracte superficial; cerca de comprendre amb més profunditat tot allò que a Ell es refereix. *L'afany d'adquirir aquesta ciència*

teològica —la bona i ferma doctrina cristiana— ve mogut, en primer lloc, pel desig de conèixer i estimar Déu. També és, al mateix temps, conseqüència de la preocupació general de l'ànima fidel per abastar la més profunda significació d'aquest món, el qual és un afaïçonament del Creador [57] . Per això, la formació que l'Opus Dei proporciona als seus fidels —considerada des de la perspectiva doctrinal-religiosa— s'adreça a que adquirim la doctrina de l'Església i n'aprofundim en el coneixement.

Amb el mateix horitzó —mirant a Déu i al món—, el beat Joan Pau II va assenyalar la necessitat actual de la formació en la doctrina cristiana. «Es revela avui cada vegada més urgent la formació doctrinal dels fidels laics, no només pel natural dinamisme d'aprofundiment de la seva fe, sinó també per l'exigència de "donar raó de l'esperança" que hi ha en ells,

davant del món i els seus greus i complexos problemes. Es fan així absolutament necessàries una sistemàtica acció de catequesi, que s'ha de graduar segons les edats i les diverses situacions de vida, i una més decidida promoció cristiana de la cultura, com a resposta als eterns interrogants que agiten l'home i la societat d'avui» [58] .

Des dels començaments de l'Opus Dei, i fins i tot abans, sant Josepmaria va mostrar un especial interès perquè les persones a qui atenia espiritualment aprofundissin en la seva formació doctrinal-religiosa, perquè ***tothom ha d'esforçar-se, en la mesura de les seves possibilitats, en l'estudi seriós, científic, de la fe*** [59] .

24. Com escrivia sant Gregori el Gran, «molt inútil és la pietat si falta la discreció de la ciència» [60] , i «res és la ciència si no té la utilitat de la

pietat» [61] . El nostre fundador va insistir que l'estudi de la doctrina fos acompanyat per una sincera vida espiritual, pel tracte íntim amb Jesucrist en l'oració i en els sagraments, per una devoció filial a la Mare de Déu. Ensenyava que ***la veritat és sempre, en certa manera, una cosa sagrada: do de Déu, llum divina que ens encamina cap a Aquell que és la Llum per essència. I això succeeix especialment quan la veritat es considera en l'ordre sobrenatural: cal doncs tractar-la amb respecte, amb amor (...). Més encara: estem persuadits que aquesta veritat divina, que portem, ens transcendeix: que les nostres paraules resulten insuficients per expressar tota la seva riquesa, que és fins i tot possible que no l'entenguem amb plenitud i que fem el paper de qui transmet un missatge que ell mateix no comprèn del tot [62] .***

Paga la pena l'esforç de la Prelatura per a assegurar a tots els seus fidels i altres moltes persones una seriosa preparació doctrinal, més encara en moments, com els actuals, en què aquesta necessitat s'observa de manera més peremptòria. Ressalta com joiosa realitat l'afirmació del nostre fundador molts anys enrere: ***l'Obra sencera equival a una gran catequesi, feta de forma viva, senzilla i directa en les entranyes de la societat civil [63]*** .

Fidelitat al Magisteri i llibertat en els afers opinables

25. La formació doctrinal abasta tots els camps: des de la filosofia a la teologia i al dret canònic, etc. Mitjançant aquesta preparació —que en el cas dels Numeraris i les Numeràries, i de molts Agregats i Agregades, cobreix els programes que hom cursa a les universitats pontifícies— es contribueix a que en

tots els estrats de la societat hi hagi persones decidides a donar un testimoniatge viu de l'Evangelí, amb la paraula i amb les obres: sempre disposats —com escriu sant Pere— a donar resposta a tothom qui us demani raó de la vostra esperança (*1Pe* 3, 15).

D'acord amb les repetides directrius del Magisteri, en l'explicació de les diferents matèries filosòfiques i teològiques, té una especial rellevància la doctrina del Doctor comú de l'Església. Es compleix així la recomanació del Concili Vaticà II i de diversos Romans Pontífexs: «Aprofundir en els misteris de la fe i descobrir la seva mútua connexió (...) sota el mestratge de sant Tomàs» [64] .

Sant Josepmaria es va atènyer a aquesta línia i així ho va recordar als professors i professores encarregats dels Estudis generals de la Prelatura.

Al mateix temps, amb una mentalitat oberta al progrés de la ciència teològica, explicava que d'aquesta recomanació ***no es pot concloure que hàgim de limitar-nos a assimilar i a repetir tots i només els ensenyaments de sant Tomàs. Es tracta d'una cosa molt diferent: certament cal cultivar la doctrina del Doctor Angèlic, però de la mateixa manera que ell la conrearia avui si visqués. Per això, algunes vegades caldrà dur a terme allò que ell mateix només va poder començar, i per això també, fem nostres totes les troballes d'altres autors, que responguin a la veritat [65] .***

Us acabo de recordar, amb paraules del nostre Pare, una característica essencial de l'esperit de l'Opus Dei: que ***corporativament no tenim una altra doctrina que la que ensenya el Magisteri de la Santa Seu. Acceptem tot allò que aquest***

Magisteri accepta, i rebutgem tot allò que ell rebutja. Creiem fermament tot allò que proposa com a veritat de fe, i fem també nostre tot allò que és de doctrina catòlica [66] . I dins d'aquesta doctrina àmplia, cada un de nosaltres forma el seu criteri personal [67] . Els Estatuts de la Prelatura estableixen la prohibició que l'Opus Dei —com va dir el nostre fundador— crei o adopti una particular escola filosòfica o teològica [68] . Això, a més de l'amor a la llibertat, expressa un fet eclesiològic fonamental: que els membres de la Prelatura són fidels cristians comuns o, si s'escau, sacerdots seculars comuns, amb idèntics àmbits de llibertat d'opinió que els altres catòlics.

FORMACIÓ PER A L'APOSTOLAT

26. El coneixement profund de les veritats religioses fonamentals, així

com dels aspectes ètics i morals que es relacionen més de prop amb l'exercici de la feina de cadascú, és important també per fer una àmplia tasca apostòlica en l'ambient professional en què cada un viu. ***La llum dels seguidors de Jesucrist no s'ha de trobar al fons de la vall, sinó al cim de la muntanya, perquè vegin les vostres bones obres i glorifiquin el vostre Pare que és al cel.*** (Mt 5, 16) [69] .

Certament abunden les persones de cor gran, capaços d'enamorar-se de Déu, a les quals manca la llum de la doctrina que orienti i doni sentit a les seves vides. I als cristians incumbeix el deure i el goig de proporcionar-se les. Un passatge del Nou Testament ho il·lustra clarament. Complint un mandat de l'Esperit Sant, el diaca Felip es va dirigir al camí que conduïa a Gaza. Per allí transitava una carrossa en la qual un alt personatge, ministre de la reina

d'Etiòpia, tornava al seu país després d'haver adorat Déu a Jerusalem. *Felip hi anà corrents i va sentir l'eunuc que llegia el profeta Isaïes. Llavors li preguntà: — ¿Ho entens, això que llegeixes? Ell li contestà: — I com puc entendre-ho, si ningú no m'hi ajuda? L'eunuc demanà a Felip que s'assegués amb ell dalt del seu carruatge (Ac 8, 30-31).*

És tasca dels cristians anunciar, amb pau i perseverança, la bona nova de Jesús, obviar la ignorància religiosa per mitjà de la difusió de la doctrina revelada. ***L'apostolat cristià —i em refereixo ara en concret al d'un cristià corrent, al de l'home o la dona que viu com una persona de tantes entre els seus iguals— és una gran catequesi, en la qual per mitjà del tracte personal, d'una amistat lleial i autèntica, es desperta en els altres la fam de Déu per ajudar-los a descobrir horitzons nous: amb naturalitat,***

*amb senzillesa he dit, amb
l'exemple d'una fe ben viscuda,
amb la paraula amable però plena
de la força de la veritat divina
[70] .*

Hem de propagar ardentment la Veritat de Crist, fer que altres participin del tresor que hem rebut, de manera que experimentin que **no hi ha res més bonic que haver estat atrapats, sorpresos, per l'Evangelí, per Crist. Res més bell que conèixer-lo i comunicar als altres l'amistat amb Ell [71] .**

27. En el Decret sobre l'apostolat dels laics, el Concili Vaticà II ensenya que «l'apostolat només pot aconseguir la seva plena eficàcia amb una formació multiforme i completa. L'exigeixen no només el continu progrés espiritual i doctrinal de cada seglar, sinó també les diverses circumstàncies de coses, de persones i de deures als quals ha d'acomodar

la seva activitat (...). A més de la formació comuna a tots els cristians, no poques formes de l'apostolat, per la varietat de persones i d'ambients, requereixen una formació específica i peculiar» [72] .

En els últims anys, aquest afany d'ànimes ha requerit més vigor, per contrarestar el secularisme que ha avançat a grans passes, fins a adquirir carta de ciutadania en països tradicionalment cristians. Tornar a impregnar amb l'esperit de Crist les arrels d'aquestes nacions és precisament l'objectiu de la nova evangelització [73] . A la Prelatura, aquesta tasca es resumeix a orientar i estimular cada persona, perquè realitzi la missió evangelitzadora rebuda en el Baptisme, amb l'esperit i els mitjans específics de l'Opus Dei, a través de l' ***apostolat d'amistat i confidència*** .

Joan Pau II insistia que el món «reclama evangelitzadors creïbles, en la vida dels quals, en comunió amb la creu i la resurrecció de Crist, resplendeixi la bellesa de l'Evangelí (...). Tot batejat, com a testimoni de Crist, ha d'adquirir la formació apropiada a la seva situació, perquè la fe no només no es marceixi per falta de cura en un mitjà tan hostil com és l'ambient secularitzat, sinó per sostenir i impulsar el testimoni evangelitzador» [74] .

Apostolat personal d'amistat i
confidència

28. Nostre Senyor ha vingut a aquesta terra perquè totes les ànimes assoleixin la vida eterna, i vol comptar també amb els deixebles: *ut eatis* , que aneu —ens repeteix als cristians, com als Apòstols— i doneu fruit, un fruit que romangui (cf. *Jn* 15, 16). Per tant, filles i fills meus, hem de portar la seva doctrina pels

més diversos ambients, ja que ens interessin totes les ànimes per al Senyor. Però resulta lògic començar per qui Déu ha posat més a prop nostre.

A la Prelatura de l'Opus Dei, com us deia, donem prioritat a l'apostolat que sant Josepmaria deia d' ***amistat i confidència*** : un tracte personal en el qual un cor aboca en un altre el seu coneixement i el seu amor a Crist, facilitant que s'obri als seus impulsos de la gràcia.

L'amistat suposa —i al mateix temps crea— comunió de sentiments i d'afanys. Però «on principalment es realitza aquesta comunicació és en la convivència (...); d'aquí que el conviure sigui propi de l'amistat» [75] . Amb aquest tracte, s'emprèn el primer pas del camí de l'amistat. Per tant, ens dóna alegria aprofitar les ocasions que la tasca professional i social ens brinden de conèixer nous

amics, amb el desig d'ajudar i, també, d'aprendre d'ells: l'amistat és essencialment mútua. El nostre Pare ens animava a captenir-se com Crist que passa al costat de la gent, pel camí de la vida quotidiana. ***El Senyor vol servir-se de nosaltres — del nostre tracte amb els homes, d'aquesta capacitat nostra, que ens ha donat Ell, d'estimar i de fer-nos estimar—, per seguir fent-se Ell amics a la terra [76] .***

Entre les característiques d'aquesta manera de servir, destaca la necessitat de saber adaptar-se a la capacitat i a la mentalitat de cada un, de manera que entenguin el que escolten. Sant Josepmaria deia de de llengües a aquest esforç per fer-se entendre, que brolla com a fruit de la gràcia, de l'oració i de la preparació personal, perquè la doctrina de l'Església ressoni amb tonalitats noves a les orelles de les persones. ***Cal repetir el mateix, però de***

maneres diverses. Cal que la forma sigui sempre nova, diferent, no la doctrina [77] .

Es tracta d'imitar Jesús, que exposava els més alts ensenyaments per mitjà de paràboles, de comparacions que tots —cadascú al seu nivell— hi eren en condicions d'entendre. Fomentem el desig d'exposar les veritats cristianes de manera atractiva: *que la vostra paraula sigui sempre grata, assaonada amb sal, de manera que sapigueu respondre a cada un com convé* (Col 4, 6). No es tracta d'una formalitat, o de mostrar-nos erudits, sinó de parlar amb contingut, buscant la glòria de Déu i el bé de les ànimes.

29. En aquest context, el coneixement profund de la Sagrada Escriptura —de l'Antic i del Nou Testament—, fruit d'una lectura assídua i d'una meditació atenta,

resulta d'una importància fonamental. Ho ha recordat recentment el papa Benet XVI, en l'Exhortació apostòlica *Verbum Domini* sobre la Paraula de Déu en la missió de l'Església. Allà, entre altres grans sants a qui el Senyor va concedir llums especials per aprofundir en el sentit espiritual de la Bíblia, el Papa afirma que un d'aquests raigs de llum es manifesta en **sant Josepmaria Escrivà i la seva predicació sobre la crida universal a la santedat** [78] .

El Romà Pontífex escriu que **un moment important de l'animació pastoral de l'Església en el qual es pot redescobrir adequadament el lloc central de la Paraula de Déu és la catequesi, que, en les seves diverses formes i fases, ha d'acompanyar sempre el poble de Déu** [79] . I mostra com la trobada dels deixebles d'Emmaús amb Jesús, descrita per l'evangelista

Lluc (cf. *Lc* 24, 13-35), representa en certa manera el model d'una catequesi en el centre de la qual hi ha la "explicació de les Escriptures", que només Crist és capaç de donar (cf. *Lc* 24, 27-28), mostrant-ne el compliment.

D'aquesta manera, reneix l'esperança més forta que qualsevol fracàs, i fa d'aquells deixebles testimonis convençuts i creïbles del Ressuscitat [80] . ¿No us fan memòria aquestes paraules de l'afirmació joiosa del nostre Pare quan predicava que, ara, *Emmaús és el món sencer, perquè el Senyor ha obert els camins divins de la terra* [81] ?

Recordeu com ens va transmetre els ensenyaments d'aquest passatge de sant Lluc. Comentava que *tota la vida de Crist és un model diví que hem d'imitar, però el que ens explica l'evangelista de l'escena d'Emmaús ens pertany molt*

especialment [82] . D'aquesta escena evangèlica es va servir també per parlar-nos de l'apostolat personal d'amistat i confiança. Posava èmfasi en una característica important: cal prendre la iniciativa, sortir a la trobada de les persones per oferir la nostra amistat i ajudar-les en la seva cerca de Déu, amb respecte i defensa de la intimitat i de la llibertat de tots.

En el camí d'Emmaús, el Ressuscitat va a la recerca de dos deixebles que tornaven a casa, desanimats pels esdeveniments dolorosos que havien presenciats: la Passió i Mort del seu Senyor. Aquest gest de Jesús ens ensenya que l'amistat porta a participar en les alegries i en les penes dels nostres amics, a que siguem solidaris i els dediquem temps. ***Jesús camina al costat dels dos homes que gairebé han perdut tota esperança, talment que comença a semblar-los que la vida***

no té sentit. Ell comprèn el seu dolor, penetra en el seu cor, els comunica quelcom de la vida que hi ha en Ell [83] . De la mateixa manera hem de compartir les preocupacions, les il·lusions, les dificultats dels que tractem, sent un més entre els nostres companys d'ofici o professió, sense que ens separi d'ells cap barrera: una estupenda característica de l'esperit de l'Obra, que no treu a ningú del seu lloc i que ens convida a estar en el món sense ser mundans.

Així hem de captenir-nos en l'ambient en què ens movem, sense perdre de vista que —si som fidels— Jesucrist actua en nosaltres, i desitja servir-se del nostre exemple i de la nostra paraula per arribar a altres persones, alhora que elles ens enriqueixen amb la seva amistat. Res més lògic que els veritables amics es comuniquin entre si les seves alegries i les seves penes, la seva

tasca i, per descomptat, el tresor més gran que té un cristià: precisament, la vida de Crist. Els parlarem de Déu, del goig de tenir-lo en la nostra ànima en gràcia, del valor immens que només Ell pot conferir a una existència humana.

Actuant així, els cristians cooperen eficaçment en la missió evangelitzadora de l'Església, posant Crist en el cor i en l'ànima dels nostres coneguts, per contribuir a alçar la Creu al cim de totes les activitats humanes.

Apostolat de la família i amb la joventut

30. Són moltes les activitats que contribueixen a enfortir l'extensió del regne de Déu. Tanmateix, algunes tenen objectivament una transcendència major, segons les necessitats de cada època i de cada lloc. La família, la formació de la joventut, el món de la cultura,

plantegen, en gran part, el repte de la nova evangelització que impulsa el Sant Pare.

La família necessita urgentment que es reafirmi el seu *humus* originari, estimat per Déu en la creació, que desgraciadament els costums i les lleis civils de molts països s'entesten a pervertir. És una tasca d'importància cabdal, en què els cristians coincidim amb persones d'altres creences, o sense cap religió, conscients que la promoció de la família —comunió d'amor entre un home i una dona, indissoluble i oberta a la vida— construeix una columna insubstituïble per a la recta ordenació de la societat, i un fonament important perquè els homes arribin a la maduresa i a la felicitat. A més del que puguem contribuir en col·laboració amb altra gent, personalment podem ajudar, per exemple, que els cònjuges es perdonin mútuament i entenguin

millor que la seva vida és lliurament a l'altre, i, si es tracta d'un matrimoni cristià, que comprenguin que participen en un misteri: en la unió de Crist amb la seva Església.

Aquesta fidelitat de tots dos, manifestació de l'amor veritable amb el pas del temps, traça també el camí per arribar al Cel.

La tasca apostòlica amb la joventut constituirà sempre un repte vital per al món i per a l'Església, perquè en aquests anys es forgen els que redreçaran el rumb de la societat i la faran avançar per les sendes traçades pel Creador i Redemptor.

En aquest àmbit, cobra especial relleu l'apostolat de la diversió i el bon ús del temps lliure. Em limito a recordar allò que us vaig escriure el 2002: que cal omplir de contingut cristià «els costums, les lleis, la moda, els mitjans de comunicació, les expressions artístiques. Aspectes tots

que bateguen en el cor de la batalla per a la nova evangelització de la societat, a la qual el Sant Pare convoca sense treva als cristians» [84] .

Apostolat i cultura

31. L'ampli món del pensament i de la cultura, de les ciències, les lletres i la tècnica, segueix demostrant-se com una àrea privilegiada que cal il·luminar amb les llums de l'Evangelí. «Els cristians, doncs, han de tenir una fe que els permeti afrontar críticament la cultura actual i resistir les seves seduccions; incidir eficaçment en els àmbits culturals, econòmics, socials i polítics; manifestar que la comunió entre els membres de l'Església catòlica i amb els altres cristians és més forta que qualsevol vinculació ètnica; transmetre amb alegria la fe a les noves generacions; construir una cultura cristiana capaç

d'evangelitzar la cultura més àmplia en què vivim» [85] .

Els apostolats de l'Obra són ***un mar sense ribes*** . Volem obrir els braços de bat a bat a cada persona, com Crist a la Creu. D'aquí el nostre afany per arribar a aquells que són més lluny de Déu, com ens va ensenyar sant Josepmaria, que estimava — sempre ho va repetir— l'apostolat *ad fidem* . El nostre Pare ens encoratjava a ***tenir especial interès a l'apostolat ad gentes, amb els gentils (...). Primer —repetiré com sempre—, amb una amistat sincera, lleial, humanament bona [86]*** . Prenent ocasió de les múltiples relacions que s'originen en l'exercici de la tasca professional, en un món caracteritzat per la globalitat, resultarà fàcil dialogar amb persones d'altres confessions i creences, o amb gent sense cap religió, amb el desig de suscitar-hi el desig de conèixer millor Déu. Ajudarem fins i tot els

qui mostren una actitud negativa amb l'Església catòlica, si procurem tractar-los amb mansuetud, paciència, comprensió i afecte.

Considero important sobretot — deia Benet XVI en un discurs a la Cúria Romana— el fet que també les persones que es declaren agnòstiques i atees han d'interessar-nos a nosaltres com a creients. Quan parlem d'una nova evangelització, aquestes persones tal vegada s'espanten. No volen veure's a si mateixes com a objecte de missió, ni renunciar a la seva llibertat de pensament i de voluntat. Però la qüestió sobre Déu segueix estant també en ells, encara que no puguin creure en concret que Déu s'ocupa de nosaltres [87] .

Tot i que en iniciatives d'aquest tipus participin especialment només alguns, sentim el deure de recolzar-

los amb la nostra pregària. Perquè cada un de nosaltres, fills de Déu en l'Església Santa, només vol viure per portar el nom del Senyor a tots els pobles i a totes les cultures, fins als últims racons de la terra (cf. Ac 9, 15).

FORMACIÓ PROFESSIONAL

32. En constituir la feina, segons l'esperit de l'Opus Dei, la polleguera de la santificació personal i el marc habitual de la tasca apostòlica dels seus fidels, es comprèn que a la Prelatura es fomenti la bona preparació professional. ***L'estudi, la formació professional que sigui, és una obligació greu entre nosaltres [88] .***

En temps recents, el Magisteri de l'Església ha abordat el tema del treball —i tots llegim aquest ensenyament pensant en la predicació de sant Josepmaria, des de 1928— com a àmbit per a la recerca de la santedat per part dels fidels

laics. Ha insistit en «la formació d'una espiritualitat del treball, que ajudi tots els homes a acostar-se a través d'ell a Déu, Creador i Redemptor, a participar en els seus plans salvífics respecte a l'home i al món, i a aprofundir en les seves vides la amistat amb Crist» [89] .

Treball i unitat de vida

33. En l'homilia *Estimar el món apassionadament* , sant Josepmaria va insistir en la importància de la unitat de vida en el cristià, que harmonitza la pietat, el treball i l'apostolat. ***Ho he ensenyat constantment amb paraules de la Sagrada Escriptura: el món no és dolent, perquè ha sortit de les mans de Déu, perquè és criatura seva, perquè Jahvè l'esguardà i veié que era bo (cf. Gn 1, 7 i ss). Som nosaltres els homes que el fem dolent i lleig, amb els nostres pecats i les nostres infidelitats. No***

en dubteu, fills meus: qualsevol mena d'evasió de les honestes realitats diàries és, per a vosaltres, homes i dones del món, cosa oposada a la voluntat de Déu. Al contrari, heu d'entendre ara — amb claredat nova— que Déu us crida a servir-lo en i des de les feines civils, materials, seculars de la vida humana: en un laboratori, al quiròfan d'un hospital, a la caserna, a la càtedra universitària, a la fàbrica, al taller, al camp, a la llar familiar, i en tot l'immens panorama del treball, Déu ens hi espera cada dia. Sapiguen-ho bé: en les situacions més comunes hi ha quelcom de sant, de diví, amagat que pertoca a cadascun de vosaltres de descobrir (...).

No hi ha cap altre camí, fills meus: o bé sabem trobar el Senyor en la nostra vida ordinària, o bé no el trobarem mai. Per això us puc dir

que la nostra època necessita restituir, a la matèria i a les situacions que semblen més vulgars, el seu sentit noble i original, posar-les al servei del regne de Déu, espiritualitzar-les i fer-ne un mitjà i una ocasió del nostre encontre continu amb Jesucrist [90] .

La formació que proporciona la Prelatura tendeix a fomentar l'esperit sobrenatural necessari, perquè cada un s'entesti a realitzar la feina amb la major perfecció humana possible i amb afany de servei, convertint-la en instrument de santedat i d'apostolat. Per això, hem d'esforçar-nos per aconseguir el prestigi professional necessari entre els nostres companys, que s'adquireix amb la tenacitat i la dedicació al llarg dels anys. Cadascun rep aquesta formació específica com els altres ciutadans: en les universitats, en les escoles tècniques,

en els tallers, etc., on realitza els estudis o aprèn un ofici. L'esperit de l'Obra ens impulsa a conservar i millorar amb constància aquesta preparació. Tots ens sabem libèrrims, tant en el moment de triar la professió com en exercitar-la. L'Obra només ensenya la manera de santificar-se en aquestes tasques, sense immiscir-se en les opcions laborals de cada un.

No importa el tipus de tasca que es dugui a terme, sempre que sigui honrada: ***què és més important: ser catedràtic a la Sorbona o fer les feines de la casa? Et diré que si tu ets santa, perquè t'estàs santificant en el treball, això és el més important [91]*** . I afegia en un altre moment: ***quan, referint-me a les dones de la neteja que treballen a la Universitat de Navarra, afirmo que no sé si el seu treball és tan important o més que el de la Junta de Govern, no faig comèdia:***

repeteixo senzillament allò que he pensat sempre. La tasca d'una d'aquestes dones que va amb alegria i ho fa tot per amor, pot ser heroica, res vulgar, i per descomptat més eficaç que la d'un gran investigador que només pensi en publicar els seus estudis. Insisteixo, què val més?: Depèn de l'amor i del sacrifici amb què es realitza el propi treball, però amb un sacrifici, alegre, voluntari, en cas contrari, és millor que no es faci [92] .

A tots els cristians pertoca el deure de fer tot allò que estigui al seu abast per que Crist regni efectivament en la societat, i aquestes ànsies santes es manifesten també procurant adquirir el prestigi professional necessari, candler perquè brilli la llum de Crist (cf. Mc 4 , 21).

Els estudiants, per la seva banda, han de sentir el deure d'obtenir bones

qualificacions. No m'oblideu aquella consideració que sant Josepmaria va escriure a *Camí*, que ha servit de guia a tantes generacions de joves arreu del món: ***una hora d'estudi, per a un apòstol modern, és una hora d'oració [93]***.

Rectitud d'intenció

34. Al mateix temps que tenim cura de la preparació professional, recordem amb responsabilitat que l'ocupació laboral —qualsevol— ens traça sempre un mitjà per assolir la santedat i atendre l'apostolat. És molt necessari no perdre aquest punt de mira en els moments actuals, perquè en la societat d'avui, altament competitiva, resulta fàcil posar la professió en la primera línia dels afanys, per sobre dels altres deures amb Déu, amb la família i amb les altres persones. Us insisteixo, amb el nostre Pare: ***treballeu cara Déu, sense ambicionar glòria humana.***

Alguns veuen en la feina un mitjà per conquerir honors, o per adquirir poder o riquesa que satisfaci la seva ambició personal, o per sentir l'orgull de la pròpia capacitat d'obrar. Els fills de Déu en l'Opus Dei no veiem mai en el nostre treball professional alguna cosa relacionada amb l'egoisme, la vanitat o la supèrbia: veiem només una possibilitat de servir tots els homes per amor a Déu [94] . Per això, afegia: un bon índex de la rectitud d'intenció, amb la qual heu de realitzar el vostre treball professional, és precisament la manera com aprofiteu les relacions socials o d'amistat, que neixen en exercir la professió, per apropar a Déu aquestes ànimes: arribant, si s'escau, si es veuen les oportunes circumstàncies, a plantejar el problema de la seva vocació [95] .

En el marc de la preparació professional, hem de tendir necessàriament a conèixer bé aquells temes de la doctrina cristiana més relacionats amb l'àmbit de la pròpia professió, o que gaudeixen d'especial actualitat al país; potser diferents d'un lloc a un altre, però alguns amb vigència a tot arreu, per exemple, els relacionats amb el matrimoni i la família, l'educació, l'«evangelí de la vida», la bioètica, la justícia i la caritat en les relacions laborals... Per això, l'exemple de rectitud en el compliment dels deures professionals, familiars i socials constitueix un testimoni atge fent que tots hem de donar. «Atesa la vostra rectitud humana i cristiana — us he escrit—, naixeran —en els ambients en què us moveu— moltes iniciatives directament encaminades a resoldre concrets problemes socials, en noble i fraterna col·laboració amb altres homes i dones de bona voluntat. Alç en

aquests moments el meu cor en acció de gràcies a Nostre Senyor, perquè al voltant de la Prelatura, amb l'ajuda de tants Cooperadors, catòlics i no catòlics, floreixen abundants realitats de solidaritat que contribueixin a implantar la justícia i la pau sobre la terra, duent a desenes de milers de persones —com deia el nostre Pare— ***el bàlsam fort i pacífic de l'amor*** (*És Crist que passa* , n. 183)» [96] .

Esponaneïtat apostòlica

35. Filles i fills meus, he volgut posar de nou davant els vostres ulls que ***l'única ambició, l'únic desig de l'Opus Dei i de cadascun dels seus fills és servir l'Església, com Ella vol ser servida, dins l'específica vocació que el Senyor ens ha donat*** [97] . I amb alguna freqüència, sant Josepmaria es va referir a l'Opus Dei dient que és una ***desorganització organitzada*** , perquè la manera

pròpia, estimada per Déu, de col·laborar en la missió de l'Església, consisteix a proporcionar formació a les persones, en els diversos aspectes. Hom pot afirmar que la Prelatura de l'Opus Dei esmerça totes les energies en aquesta tasca, en aquesta catequesi. Després, vosaltres, vosaltres singularment, amb el bagatge de la preparació rebuda i assimilada, amb llibertat i responsabilitat personals, mireu d'infondre la limfa de l'esperit cristià en el torrent circulatori de la societat.

Responent a la pregunta d'un periodista sobre aquest aspecte tan característic de l'Obra, el nostre Pare explicava que ***donem una importància fonamental a l'espontaneïtat apostòlica de la persona, a la seva lliure i responsable iniciativa, guiada per l'acció de l'Esperit i no a les estructures organitzatives, als***

***mandats, tàctiques i plans
imposats des del vèrtex com a seu
de govern [98] .***

Abans de concloure, torno a allò fonamental: maldem dia rere dia en la nostra dedicació cristiana a Déu i als altres. Esmerem-nos per ser dones i homes fidelíssims al Romà Pontífex, pregant amb continuïtat per la seva persona i intencions; visquem una afectiva i efectiva unió amb els bisbes i tots els fidels cristians. Omplim-nos d'optimisme i de gratitud al Senyor, en participar en la nova evangelització. Recorrem a la intercessió de la Mare de Déu, Reina del món i Mare de l'Església, perquè ens obtingui del Cel les gràcies necessàries.

Com és natural, posem com a especial intercessor de tota aquesta tasca formativa a sant Josepmaria, que amb la seva vida i ensenyaments ha deixat ben plasmat l'esperit rebut

de Déu el 2 d'octubre de 1928, perquè
els seus filles i fills, i moltes altres
persones, puguem recórrer tots els
camins de la terra, fent-los divins
amb la gràcia de l'Esperit Sant.

Amb tot afecte, us beneeix

vostre Pare

+ Xavier

Roma, 2 d'octubre de 2011

.....
[1] Benet XVI, *Encíclica Spe salvi* , 30-
XI-2007, n. 2.

[2] Cf. Benet XVI , *Litt. apost.*
Ubicumque et semper , 21-IX-2010.

[3] Benet XVI, Homilia en la Missa
conclusiva de la Jornada Mundial de
la Joventut, 21-VIII-2011.

[4] Sant Josepmaria, *Converses* , n. 24.

[5] Sant Josepmaria, Carta 6-V-1945, n. 19.

[6] Sant Josepmaria, Carta 24-III-1931, n. 9.

[7] Sant Josepmaria, *Camí* , n. 372.

[8] Sant Josepmaria, Notes d'una reunió familiar, 18-VI-1972.

[9] Sant Agustí, *Sermó* , 169, 13 (PL 38, 923).

[10] Sant Josepmaria, Notes d'una reunió familiar, 1963.

[11] Sant Josepmaria, *Amics de Déu* , n. 24.

[12] *Ibíd.*, n. 26.

[13] *Ibíd.*

[14] Sant Josepmaria, Carta 9-I-1932, n. 28.

[15] Joan Pau II, *exhort. apost. Christifideles laici* , 30-XII-1988, n. 63.

[16] *Símbol atanasia* [17] Concili Vaticà II, *Decr. Apostolicam actuositatem* , núm 4.

[18] Sant Josepmaria, *Amics de Déu* , n. 74.

[19] *Ibíd.*, n. 84.

[20] *Ibíd.*

[21] Sant Josepmaria, Notes d'una reunió familiar, 28-XI-1972.

[22] *Catecisme de l'Església Catòlica* , n. 1808.

[23] Sant Josepmaria, *Amics de Déu* , n. 77.

[24] Benet XVI, locució en l'Àngelus, 28-X-2007.

[25] Cf. Sant Josepmaria, *Camí* , n. 380.

[26] Joan Pau II, Discurs a un grup de bisbes en visita *ad limina* , 18-XI-1999.

[27] Mons. Álvaro del Portillo, *Escritos sobre el sacerdocio* , Rialp, Madrid, 6^a ed. 1990, p. 24.

[28] Sant Josepmaria, Carta 8-VIII-1956, n. 47.

[29] Joan Pau II, *exhort. apost. Christifideles laici* , 30-XII-1988, n. 60.

[30] Benet XVI, *exhort. apost. Sacramentum caritatis* , 22-II-2007, n. 64.

[31] Sant Josepmaria, *Camí* , n. 947.

[32] Sant Josepmaria, Notes d'una reunió familiar, 30-X-1964.

[33] Joan Pau II, Homilia, 19-VIII-1979.

[34] Cf. Joan Pau II, *Const. apost. Ut sit* , 28-XI-1982.

[35] Cf. Sant Josepmaria, *La Abadesa de las Huelgas. Estudio teológico jurídico* , Rialp, Madrid 1974, 3ª ed., p. 153. Recentment, la Congregació per al Clergat ha publicat el document *El sacerdot, confessor i director espiritual, ministre de la misericòrdia divina* , 9-III-2011, on es parla explícitament que també «fidels laics ben formats (...) realitzen aquest servei de consell en el camí de la Santedat»(n. 65).

[36] Sant Josepmaria, Notes d'una meditació, 31-XII-1970.

[37] Sant Josepmaria, *Converses* , n. 93.

[38] Sant Josepmaria, *Amics de Déu* , n. 15.

[39] *Ibíd.*, n. 188.

[40] Sant Josepmaria, *És Crist que passa* , n. 135.

[41] Sant Josepmaria, Carta 6-V-1945, n. 35.

[42] Sant Josepmaria, *Amics de Déu* , n. 157.

[43] *Ibíd.*, n. 161.

[44] Cf. *Concili Vaticà II, Const. Sacrosanctum Concilium* , n. 2.

[45] Sant Josepmaria, *És Crist que passa* , n. 87.

[46] Cf. Benet XVI, *Encíclica Spe salvi* , 30-XI-2007, n. 2.

[47] Cf. Ordenació General del *Missal Romà* , núm 55.

[48] Sant Josepmaria, *És Crist que passa* , n. 89.

49 Sant Joan Damascè, *Exposició sobre la fe ortodoxa* , IV, 17 (PG 94, 1175).

[50] *Vivir la Santa Misa* , Rialp, Madrid 2010, pp. 65-66.

[51] Joseph Ratzinger-Benet XVI, *Opera omnia* , vol. XI, Prefaci.

[52] Congregació per al Culte diví i la Disciplina dels sagraments, *Instr. Redemptionis sacramentum* , 25-III-2004, n. 5.

[53] Cf. Concili Vaticà II, *Const. Sacrosanctum Concilium* , n. 11.

[54] Benet XVI, Trobada amb sacerdots de la diòcesi d'Albano, 31-VIII-2006.

[55] Sant Josepmaria, *Forja* , n. 833.

[56] Sant Josepmaria, Apunts íntims, n. 110 (17-XI-1930). Cit. per Mons. Álvaro del Portillo, Carta, 15-X-1991.

[57] Sant Josepmaria, *És Crist que passa* , n. 10.

[58] Joan Pau II, *exhort. apost. Christifideles laici* , 30-XII-1988, n. 60.

[59] Sant Josepmaria, *És Crist que passa* , n. 10.

[60] Sant Gregori el Gran, *Moralia* , I, 32, 45 (PL 75, 517).

[61] *Ibíd.*

[62] Sant Josepmaria, Carta 24-X-1965, nn. 24-25.

[63] Sant Josepmaria, Carta 11-III-1940, n. 47.

[64] Concili Vaticà II, *Decr. Optatam totius* , n. 16; cf. Pius XII, Discurs, 24-VI-1939; Pau VI, Discurs, 12-III-1964; Joan Pau II, *Encíclica Fides et Ratio* , 14-IX-1998, nn. 43 ss.

[65] Sant Josepmaria, Carta 9-I-1951, n. 22.

[66] Sant Josepmaria, Carta 14-II-1964, n. 1.

[67] Sant Josepmaria, Notes d'una reunió familiar, 30-IV-1961.

[68] Cf. *Codex Iuris particularis Seu Statuta Prælaturæ Santctæ Crucis et operis Dei* , n. 109.

[69] Sant Josepmaria, *És Crist que passa* , n. 10.

[70] *Ibíd.*, n. 149.

[71] Benet XVI, Homilia en la Missa d'inici del ministeri petrí, 24-IV-2005.

[72] Concili Vaticà II, Decr. *Apostolicam actuositatem* , núm 28.

[73] Cf. Benet XVI, Encíclica *Caritas in veritate* , 29-VI-2009, n. 29; Discursos del 19-X-2006, 11-VI-2007, 12-III-2010, 24-IX-2011, entre d'altres.

[74] Joan Pau II, *Exhort. apost. Ecclesia in Europa* , 28-VI-2003, n. 49.

[75] Sant Tomás de Aquino, *Exposició de l'Ètica a Nicòmac*, IX, 14 .

[76] Sant Josepmaria, Carta 9-I-1932, n. 75.

[77] Sant Josepmaria, Carta 30-IV-1946, n. 71.

[78] Benet XVI, *Exhort. apost. Verbum Domini* , 30-IX-2010, n. 48.

[79] Ibid., n. 74.

[80] Ibíd.

[81] Sant Josepmaria, *Amics de Déu* , n. 314.

[82] Sant Josepmaria, Notes d'una reunió familiar, abril de 1951.

[83] Sant Josepmaria, *És Crist que passa* , n. 105.

[84] Carta, 28-XI-2002, n. 11.

[85] Joan Pau II, *Exhort. apost. Ecclesia in Europa* , 28-VI-2003, n. 50.

[86] Sant Josepmaria, Notes d'una reunió familiar, 15-IV-1973.

[87] Benet XVI, Discurs a la Cúria Romana, 21-XII-2009.

[88] Sant Josepmaria, *Camí* , n. 334.

[89] Joan Pau II, *Encíclica Laborem exercens* , 14-IX-1981, n. 24.

[90] Sant Josepmaria, Homilia *Estimar al món apassionadament* , 8-X-1967 (en *Converses* , n. 114).

[91] Sant Josepmaria, Notes d'una reunió familiar, 30-VIII-1961.

[92] Sant Josepmaria, Notes d'una reunió familiar, 10-IV-1969.

[93] Sant Josepmaria, *Camí* , n. 335.

[94] Sant Josepmaria, Carta 15-X-1948, n. 18.

[95] *Ibíd.*, n. 31.

[96] Carta, 1-VI-1999.

[97] Sant Josepmaria, Carta 31-V-1943, n. 1.

[98] Sant Josepmaria, *Converses* , n. 19.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-es/article/carta-
pastoral-del-2-x-2011/](https://dev.opusdei.org/ca-es/article/carta-pastoral-del-2-x-2011/) (11/08/2025)